

Turvallisuusuhat ja konfliktinehkäisy

”Nasu tuli takaa Puhin vierelle.

”Puh!”, kuiskasi hän.

”No mitä?”

”Ei mitään”, sanoi Nasu ja otti Puhin käpälästä kiinni.

”Tarkistin vain että olet siinä.””

Konfliktinehkäisyllä tarkoitetaan toimintaa, jonka tavoitteena on estää kiistojen ja erimielisyyksien kehittyminen aseelliseksi yhteenotoiksi ja torjua konfliktien uusiutuminen. YK:n peruskirjassa todetaan, että maailmanjärjestön on ryhdyttävä toimiin ”rauhaa vaarantavan uhan syntymisen ehkäisemiseksi”. Konfliktien ehkäisy onkin ollut YK:n keskeinen tavoite ja toimialue aina sen perustamisesta lähtien, vaikka vasta kylmän sodan päättyminen mahdollisti tehokkaamman puuttumisen rauhaa uhkaaviin tilanteisiin.

Konfliktien ehkäisyn keinoja ovat pääasiassa ehkäisevä diplomatia (neuvottelut, sovittelu ja luottamusta rakentavat toimet), rauhanturvatoiminta, aseidenriisunta ja sanktioiden käyttö. Ehkäisevä diplomatia tarkoittaa usein YK:n edustajan lähettämistä puhumaan konfliktin osapuolille tavoitteenaan saada heidät sopimaan erimielisyydet rauhanomaisesti. Valtioiden välistä luottamusta puolestaan rakennetaan avoimella tietojen vaihdolla. Konfliktierikille alueille voidaan myös sijoittaa YK:n rauhanturvajoukkoja estämään levottomuuksien puhkeamista. YK:n konfliktinehkäisytoiminnassa keskeistä on kansalaisten hyvinvoinnin, ihmisoikeuksien, kestävän ja oikeudenmukaisen kehityksen sekä hyvän hallintotavan edistäminen, sillä nämä tekijät nähdään pitkällä aikavälillä rauhan ja turvallisuuden tärkeimmiksi rakennuspuiksi. YK:n konfliktinehkäisytoiminta perustuu järjestön eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön.

Rauhanturvaajat maailman konflikteissa -tehtäväidea

Oppilaat jaetaan 2–4 hengen ryhmiin, minkä jälkeen he tutustuvat maailmassa tällä hetkellä käynnissä oleviin konflikteihin www.globalsecurity.org/military/world/war/index.html. Jokainen ryhmä valitsee yhden konfliktin, jonka taustoihin ja nykytilanteeseen tutustuu tarkemmin.

Esimerkkejä selvitettävistä asioista:

- Mistä konflikti on saanut alkunsa?
- Kuinka kauan konflikti on jatkunut?
- Ketkä ovat konfliktin osapuolet?
- Mitkä ovat konfliktin eri osapuolten tavoitteet ja intressit?
- Miten konfliktia on yritetty sovittaa?
- Onko YK ollut mukana sovitteluissa?
- Ovatko YK:n rauhanturvajoukot osallistuneet konfliktin rauhoittamiseen?
- Minkä pituisia operaatiot ovat olleet?
- Minkälaisia suunnitelmia rauhan ylläpitämiseksi on laadittu?

Ryhmät laativat havainnoistaan esityksen muulle luokalle. Esitys voidaan toteuttaa monella eri tavalla: julisteella, esitelmällä, näytelmänä tai tarinana.

Päiviä, joihin teemat soveltuvat:

- 21.9. Kansainvälinen rauhanpäivä
- 2.10. Kansainvälinen väkivallattomuuden päivä
- 24.10. Kansainvälinen YK:n päivä
- 6.11. Kansainvälinen päivä aseellisten konfliktien ja ympäristötuhojen estämiseksi
- 29.5. Kansainvälinen rauhanturvaajien päivä